7/4144 -4-
198

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.013/ 08 -0695

25.5.2001

KONU: Sn. Zeki ÜNAL'ın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.05.2001 tarih ve 23974 sayılı yazınız.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki ÜNAL'a ait yazılı soru önergesine verilen yanıt ekte sunulmuştur.

Bilgilerine arz ederim.

Hasan GEMİCİ
Devlet Bakanı

EK :

1- Yanıt (4.... sayfa)

7/4144 -5-

199

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN 7/4144-10166 NUMARALI SORU ÖNERGESİNE VERİLEN CEVAP

Kadın ve erkeklerin ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal haklardan eşit olarak yararlanmaları esasına dayanan ve Birleşmiş Milletlere üye 167 ülkenin taraf olduğu "Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi" ülkemizde 1985 tarihinde kabul edilmiştir. Anılan sözleşme taraf olan tüm ülkelere her alanda kadın-erkek eşitliğini sağlama yükümlülüğü getirmektedir.

BM tarafından gerçekleştirilen Dünya Kadın Konferansları ve Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesinin kabulünden sonraki süreç içerisinde 1990 yılında ulusal mekanizma olarak Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Kadının, hayatın tüm alanlarına tam ve eşit katılımı ve kadının statüsünün yükseltilmesi amacıyla kurulan Genel Müdürlük, kadın-erkek eşitliği bakış açısını kamu sektörüne yerleştirme, bu alandaki çalışmaları destekleme, diğer kuruluşlar arasında koordinasyon sağlama ve sivil toplum kuruluşları arasında bir ağ oluşturma konusunda önemli bir işlev üstlenmiştir.

Kadınların insan haklarını koruma ve geliştirmede aşılması gereken en önemli sorunlardan birinin, eğitim olduğu belirtilen Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmenin 10. maddesine göre, kadınlar ve erkeklerin rolleriyle ilgili kalıplaşmış kavramların eğitimin her şeklinden ve kademesinden kaldırılması ve bu amaca ulaşabilmeye yönelik eğitimin ve tüm eğitim şekillerinin teşvik edilmesi, özellikle ders kitaplarının ve okul programlarının yeniden gözden geçirilmesi ve eğitim metotlarının bu amaca göre düzenlenmesi öngörülmektedir.

Yine1995 yılında yapılan 4. Dünya kadın Konferansı sonucunda kabul edilen ve Türkiye'nin de çekince koymaksızın imzaladığı Pekin Eylem Platformu, eğitim kaynaklarının kadın ve erkeklerin kalıplaşmış olmayan imajlarını yaydığı bir sosyal ortam oluşturulması görevini taraf devletlere vermiştir.

Haziran 2000 yılında New York'ta yapılan "Kadın 2000: 21 Yüzyıl İçin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Kalkınma ve Barış" başlıklı Genel Kurul Özel Oturumu Sonuç Belgesinde müfredatın cinsiyetçi öğelerden ayıklanması çalışmaları, çocuk yuvalarından ilkokullara, mesleki eğitimden üniversite eğitimine kadar yaygınlaştırılarak gerçekleştirilmesi hedefi konmuş ve taraf

devletlere politika geliştirme, bilinçlendirme ve duyarlılık kampanyaları görevi vermiştir.

Amaçlarından biri kadının toplumsal yaşamın her alanında erkeklerle eşit konuma gelmesini sağlayacak politikalar üretmek olan Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünce yukarıda sözü edilen taahhütlerin de gerçekleştirilmesi gereği olarak ders kitapları başta olmak üzere eğitim materyallerinden cinsiyetçi öğelerin ayıklanması konusuna büyük önem vermektedir.

Bu çerçevede,26 Ekim 2000 tarihinde "Eğitim Materyallerinde Cinsiyetçi Ögeler" konulu bir panel ile İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezinin katkıda bulunduğu konuyla ilgili fotoğraf sergisi düzenlenmiştir. Düzenlenen etkinlik büyük ilgi görmüş olup, Milli Eğitim Bakanlığı'nın konu ile ilgili temsilcileri bakanlığın bu yöndeki çalışmalarının sürdüğünü belirtmiştir. Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü bu etkinliği kitap haline getirmekte olup, kamuoyunun konuya duyarlılığını artırmayı hedeflemektedir.

Ayrıca, kadınların geleneksel rollerini içselleştirmede okulun ve eğitim materyallerinin etkisini ortaya koyan Ders Kitaplarında Cinsiyet Ayrımcılığı adlı araştırmanın basımı Genel Müdürlükçe gerçekleştirilmiş bulunmaktadır. Söz konusu araştırmaya yazılı basın da ilgi göstermiştir.

Bilindiği üzere çalışmalarını kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, gönüllü kuruluşlar ile katılımcı bir yaklaşımla yürüten Bakanlığım kadınların her alanda statülerinin yükseltilmesi amacıyla bilinç oluşturma faaliyetlerine önem vermektedir.

Bu kapsamda ülkemizdeki kadın sorunlarını gündeme getirmek, tartışmalara her yöredeki kadınların katılımını sağlamak ve çözüm üretmek amacıyla ülke çapında "2000 Yılı Kadın Toplantıları" düzenlenmiştir. 14 Mayıs - 14 Haziran 2000 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi planlanan bu çalışma, illerden gelen yoğun talepler üzerine 2000 yılı sonuna kadar sürmüştür.

Bakanlığıma bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde yürütülen çalışma, valilikler, İl Sosyal Hizmet Müdürlükleri, İl Sağlık Müdürlükleri, Barolar, bazı illerde valilikler bünyesinde kurulan Kadının Statüsü birimleri, üniversiteler, üniversite Kadın Araştırma ve Uygulama Merkezleri, kadın konusunda çalışmalar yapan gönüllü kuruluşların işbirliği ile gerçekleşmiştir.

201

81 İlin tamamında ve bazı ilçelerde de gerçekleştirilen etkinlikte panel, konferans, sohbet toplantısı gibi çalışmaların yanı sıra sergi, kermes ve benzer aktiviteler de yer almıştır.

Toplantılarda kadının insan hakları, kadın sağlığı, kadın eğitimi, akraba evliliği, kadına yönelik şiddet, kooperatifçilik, krediler, girişimcilik, boşanma-nafaka, töre cinayetleri, başlık parası, aile planlaması, yerel yönetime katılım, kadın örgütlenmeleri, kadın hakları, kadın sorunları, laiklik gibi çok geniş bir yelpazedeki konular ele alınmıştır.

Toplantılarda illerde bulunan üniversitelerin öğretim üyelerinden avukatlara, doktorlardan sosyal hizmet uzmanlarına kadar alanında uzman olan değerli yüzlerce kişi konuşmacı olarak yer almışlardır. Ağırlıklı olarak konuşmacılar o ilde bulunan uzman kişilerden olmakla birlikte çok sayıda gönüllü kuruluşumuz birçok ilde düzenlenen toplantıya konuşmacı göndererek katkıda bulunmuşlar ya da o il valiliği işbirliği ile toplantı düzenlemişlerdir. Kampanya örgütlü kadınların bilgi ve deneyimlerinin birçok kadınla paylaşılmasında verimli bir zemin oluşturmuştur.

Bazı illerde yerel radyolarda konuşmalar yapıldığı gibi toplantılara yerel basında da geniş yer verilmiş olup, bu çerçevede toplantıya iştirak edemeyen yöre halkı bilgilenmiştir. Genel Müdürlüğe bildirilen toplantı sayısı 115 olup, gerçekleştirilen toplantı sayısının 200 civarında olduğu bilinmektedir.

Kadın erkek eşitliğini sağlama konusunda oluşturulan toplumsal bilinç yükseltme çalışmalarına toplum bizzat katkıda bulunarak gerçek anlamda devlet-sivil toplum işbirliğinin etkin bir örneğini sergilemiştir.

Ayrıca, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ve Dünya Bankası ortaklığında yürütülen Kadın İstihdamının Geliştirilmesi Projesi kapsamında Toplumsal Cinsiyet Eğitim materyali oluşturulmuş olup, materyalin çeşitli kuruluşlarda eğitim programı olarak verilmesi amaçlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet eğitimi programının amacı, kamu, özel veya sivil toplum kuruluşu niteliğindeki örgütlerin, kendi kurumlarının gelecekte sunmayı düşündüğü hizmetlerde veya üretimde programlarını toplumsal cinsiyet konusu göz önünde tutarak hazırlayabilmesine ve kurumun yapısını da buna uygun bir biçimde dönüştürmeye başlamasına yardımcı olmaktır. Pilot uygulamaları Devlet Planlama Teşkilatı, Türk Tabipler Birliği, İş Kurumu'nda yapılmıştır. Toplumsal Cinsiyet Eğitim Programı (TCE) Anne-Çocuk Eğitim Vakfı'nın (AÇEV) Ankara şubesinde ve Tepe Grubu'nda yöneticilere yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

202

Bakanlık olarak kadının statüsünün yükseltilmesinde temel unsurun eğitim olduğu düşüncesinden hareketle kız çocukları ve kadınların eğitim olanaklarından tam olarak yararlanmaları ve eşitlikçi bir bakış açısıyla desteklenmeleri gerektiğine inanıyor, çalışmalarımızı bu yönde yoğunlaştırıyoruz.

Genel Müdürlük kurulduğu tarihten bugüne kadar yasal çalışmalara ağırlık vermiş, başta Türk Medeni Kanunu olmak üzere ulusal mekanizmalarda kadın-erkek eşitsizliği içeren hükümlerin ayıklanması yönünde çalışmaları yoğunlaştırmıştır.

Ayrıca eğitim, sağlık, istihdam, aile içi şiddet, siyasal yaşama katılım gibi konularda ilgili kuruluşlarla işbirliği içerisinde çalışmalarını sürdürmektedir.

Soru önergesinde yer alan 2, 3 ve 4 numaralı soruların Milli Eğitim Bakanlığınca cevaplandırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Eğitim/darwin